

taga åkerbruksarbeten, som skulle förbereda det slutliga målet, skördens inhöstande. Då alla växlingarna i årstiderna bero på solens skiftande ställning till jorden, blef det önskligt att närmare lära känna denna. Man fann emellertid snart, att det var mycket lättare att noggrant iakttaga stjärnornas olika upp- och nedgångstider under olika årstider. Redan tidigt måste den regelbundna växlingen mellan nymåne och fullmåne på grund af periodens korthet, 29,53 dygn, ha ådragit sig människans uppmärksamhet såsom synnerligen väl ägnad för tidsbestämningar för kortare tider. På denna period grundar sig månadens längd, som afrundades till jämt 30 dagar. Denna indelas åter i tre delar, om hvardera tio dagar. Årets längd omfattar omkring tolf månader, så att den ursprungliga årslängden fastställdes till 360 dygn.

Kaldäerna funno snart, att bland stjärnorna några få, och bland dem de mest lysande, ej så väl som de andra, de s. k. fixstjärnorna, lämpade sig för bestämmande af årstiderna. Dessa oregelbundna himlabloss kallades vandrare eller planeter, och de skilja sig från de öfriga stjärnorna, som sinsemellan bibehöllo sina ömsesidiga lägen orubbade, därigenom att de, liksom sol och måne, vandrade ur den ena stjärnbilden i den andra. Dessa vandringsstjärnor blefvo särskildt föremål för gudomlig dyrkan, liksom solen och månen.

Troligen gå kaldäernas äldsta regelbundna observationer af stjärnhimlen till 4000 à 5000 år före vår tideräkning, enligt grekers och romares föreställning gingo dessa iakttagelser flera hundra tusen år tillbaka i tiden; så uppger den store astronomen Hipparchos 270 000 år och Cicero 470 000 år, hvilket naturligtvis beror på en mycket fantastisk uppskattning.

Kallisthenes samlade för Aristoteles' räkning dylika iakttagelser, som sträckte sig 2300 år före vår tideräkning. De kaldäiska prästerna annoterade på lertaflor natt efter natt stjärnornas ställning och glans samt tiderna för deras